

6. Закон України «Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні"» № 2102-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20>

7. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>

8. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію : Закон України від 21.10.1993 № 3543-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12>

9. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>

10. Про затвердження Правил перетинання державного кордону громадянами України : Постанова КМУ № 57 від 27.01.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/57-95-п>

11. Amnesty International. Martial Law in Mindanao: Human Rights Concerns. 2017. URL: <https://www.amnesty.org>

УДК 340.12.

МОБІЛІЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Яценко О.О.,

здобувач 1 курсу ОП «Право»

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Науковий керівник - БРОВКО Н.І.,

д.ю.н., професор

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. У статті досліджуються особливості мобілізаційного процесу в Україні в умовах воєнного стану та євроінтеграційного курсу держави. Проаналізовано національне законодавство, міжнародні стандарти у сфері прав людини та оборонної політики, а також виклики гармонізації мобілізаційних механізмів із правом Європейського Союзу. Висвітлено

перспективи вдосконалення правового регулювання мобілізації з урахуванням європейських цінностей і стандартів.

Ключові слова: мобілізація, євроінтеграція, воєнний стан, права людини, оборонна політика.

Мобілізаційний процес є важливим елементом забезпечення національної безпеки та обороноздатності держави, особливо в умовах збройної агресії. В Україні він регулюється Законом України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» [2] та іншими нормативно-правовими актами, що визначають порядок залучення людських і матеріальних ресурсів для потреб оборони держави.

Актуальність дослідження зумовлена триваючою збройною агресією проти України, запровадженням воєнного стану та активним курсом держави на євроінтеграцію. У цих умовах виникає необхідність адаптації національного законодавства до стандартів Європейського Союзу, зокрема у сфері дотримання прав людини та принципу верховенства права [5].

Конституція України допускає обмеження окремих прав і свобод громадян під час воєнного стану, однак такі обмеження повинні бути законними, обґрунтованими та пропорційними [1].

У контексті євроінтеграції особливого значення набуває забезпечення балансу між потребами оборони держави та дотриманням прав людини. Європейські стандарти передбачають, що навіть в умовах надзвичайного стану держава повинна гарантувати недискримінаційний підхід, правову визначеність та ефективний судовий захист [6].

Однією з проблем сучасного мобілізаційного процесу в Україні є наявність правової невизначеності щодо процедур призову, надання відстрочок та бронювання військовозобов'язаних. Часто ці питання регулюються підзаконними актами, що може призводити до неоднакового застосування норм права [3].

Важливим аспектом є також цифровізація мобілізаційних процесів, що відповідає європейським тенденціям розвитку публічного управління. Запровадження електронних реєстрів військовозобов'язаних, прозорих механізмів обліку та контролю сприятиме підвищенню ефективності мобілізації та зменшенню корупційних ризиків.

Міжнародний досвід свідчить, що ефективна мобілізаційна система повинна поєднувати чітке законодавче регулювання, прозорість процедур та дотримання прав громадян. Для України це означає необхідність подальшої гармонізації законодавства з нормами ЄС, зокрема у сфері адміністративних процедур і правового захисту [5].

Отже, мобілізаційний процес в Україні в умовах євроінтеграції потребує комплексного вдосконалення. Доцільним є підвищення рівня правової визначеності, закріплення ключових процедур на рівні закону, забезпечення прозорості діяльності органів влади та дотримання міжнародних стандартів прав людини. Це сприятиме зміцненню довіри суспільства та підвищенню ефективності оборонної політики держави.

Список використаних джерел

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» : Закон України від 21.10.1993 № 3543-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>
3. Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» : Закон України від 25.03.1992 № 2232-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>
4. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
5. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011
6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text